

שולחן ערוך או"ח שלה:ח

מותר ליתן כלי תחת הדלף בשבת, ואם נתמלא שופכו ומחזירו למקומו; **והוא שיהא הדלף ראוי לרחיצה**, אבל אם אינו ראוי, אסור, משום שאין עושין גרף של רעי לכתחלה...

משנה ברורה ס' שלח

(ל) לרחיצה - **דאין על המטר היורד שם מוקצה או נולד ויכול לשתות או לרוחוץ ממנו** וה"ה אם הוא ראוי רק לשתית בהמה:

שולחן ערוך או"ח תצה:ד

מוקצה, אעפ"י שמותר בשבת החמירו בו ביום טוב ואסרוהו. הגה: ויש מתירין מוקצה אפילו ב"ט, **אבל נולד אסור**, לדבריהם, אפילו בשבת...

משנה ברורה ס' תצה

(ז) לדבריהם וכו' - ... וכתבו האחרונים דאף שבשבת נקטינן לעיקר להתיר אפילו במוקצה דנולד דלא כבעלי סברא זו מ"מ ביום טוב אין להתיר עכ"פ במוקצה דנולד ולפ"ז **אין לטלטל עצמות שנתפרקו מן הבשר ביום טוב אף על פי שהן ראויין לכלבים מפני שאתמול כשהיו מחוברין לבשר היו ראויין גם לאדם והוי נולד:**

שולחן ערוך או"ח תצה:טו

אפר כירה שהוסק מעי"ט, מותר לכסות בו. **אבל אם הוסק ב"ט, אסור**, אא"כ הוא חם שראוי לצלות בו ביצה. ואם שחט, מותר לכסות בו אף על פי שאינו ראוי לצלות בו ביצה.

משנה ברורה ס' תצה

(עז) אסור - ואפילו להמתירין מוקצה ואפילו בנולד מ"מ **בנולד גמור כזה דמעיקרא עצים והשתא אפר כו"ע מודים דאסור בטלטול...**

משנה ברורה ס' תקא

(ל) אין מסיקין בקליפיהן - וה"ה בתמרים כשאכלן ביום טוב אין מסיקין בגרעיניהן ואפילו הקליפין והגרעינין ראויין למאכל בהמה **והטעם מפני שאתמול היו מחוברין וטפלין להאוכל ונחשבין כאוכל עצמו שהוא ראוי לאכילת אדם ועכשיו אין ראויין רק לאכילת בהמה והו"ל נולד...**

שולחן ערוך או"ח תקיג:א

ביצה שנולדה ב"ט אסור ליגע בה, (הגה: דהיינו לטלטלה), וכל שכן שלא לאכלה...

שולחן ערוך או"ח תקיג:ו

ביצה שיצאה רובה מעי"ט וחזרה ואח"כ נולדה ביום טוב, מותרת; לפיכך אפילו בדק בקינה של תרנגולת עי"ט סמוך לחשיכה ולא מצא בה ביצה, ולמחר השכים ומצא בה ביצה, **מותרת; שתרנגולת אינה יולדת בלילה, ואנו תולין שמאתמול יצא רובה וחזר...** אבל אם לא בדק מעי"ט... **שאנו תולים שמאתמול נולדה...** לפיכך מותר ליקח ביצים מן האינו יהודי בליל ראשון של יום טוב, דתלינן שמעי"ט נולדו...

ח"י אדם, כלל סה סעיף ג

(פן ד) **דבר שראוי להשתמש בו אלא שנשתנה בשבת ממה שהיה והוי כעין נולד** שנבאר לקמן, מכל מקום כיון שאינו מעשה חדש, גם זה **מותר בשבת**, כגון כלים שנשברו בשבת... וכן נכרי שעשה כלים מעצים. ועצמות רכים שנתפרקו מן הבשר ואתמול היו מחוברין לבשר והיו דינן כבשר, ועל כל פנים עכשיו ראויין לכלבים... (אלו ד' אופנים מותרים בשבת ואסורים ביום טוב):

(פן ח) וגם בזה לכולי עלמא הוי מוקצה והוא נולד גמור שנעשה מעשה חדש, כגון **אפר שבכירה** שהוסק בשבת על ידי נכרי, דמעיקרא עצים והשתא אפר, ואפילו הוא חם עדיין. וביום טוב אף על גב שכל זמן שהוא חם אינו מוקצה דעדיין ראוי לצלות בו ביצה, אבל אם נצטנן כבר, הוי נולד. וביצה הנולדה בשבת ויום טוב (מלבד איסור הכנה), וחלב שנחלב בשבת ויום טוב לקערה ריקנית (מלבד איסור דש). ונראה לי דמים הנוטפין מאילנות בימי ניסן, אסור לשתותן בשבת, משום נולד. ונראה לי דאפילו יש כבר כלי עם מים מערב שבת שנוטף לתוכו, אפילו הכי אסור ולא אמרינן דבטל, כיון שהוא דבר שיש לו מתירין:

גמ' ביצה ב.

משנה: **ביצה שנולדה ביום טוב**, בית שמאי אומרים: תאכל, ובית הלל אומרים: **לא תאכל**... השוחט חיה ועוף ביום טוב, בית שמאי אומרים: יחפור בדקר ויכסה, ובית הלל אומרים: לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום. ומודים, שאם שחט - שיחפור בדקר ויכסה, **שאפר כירה מוכן הוא**. גמרא. במאי עסקינן? אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה - מאי טעמייהו דבית הלל? אוכלא דאפרת הוא! אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים - מאי טעמייהו דבית שמאי? מוקצה היא! - ומאי קושיא? דלמא בית שמאי לית להו מוקצה? קא סלקא דעתין: **אפילו מאן דשרי במוקצה - בנולד אסר**.

רש"י ביצה ב. ד"ה קא סלקא דעתין

...דאפילו לרבי שמעון דשרי במוקצה בנולד אסיר, דאילו במוקצה סבירא ליה: לא מקצי איניש מדעתיה מידי דחזי ליה, **אבל נולד לא הוה ידע דנהוי דעתיה עלויה**.

תוספות ביצה ב. ד"ה קא סלקא דעתין

דלא מקצי איניש מאי דחזי ליה אבל בנולד לא הוה ידע מאתמול ותימה דהא רבי שמעון דשרי במוקצה שרי בנולד כדאמרינן בשבת (כט). רבי יהודה אומר אין מסיקין בשברי כלים ור"ש מתיר אף על גב דהוי נולד ו"ל **דלא דמי דהאי נולד דהכא הוי נולד טפי שמתחילה לא היה בעולם אבל התם הכלי היה בעולם רק שנשבר...**

גמ' ביצה ח.

שאפר כירה מוכן הוא. אפר כירה מאן דכר שמייה? - אמר רבה: הכי קאמר: ואפר כירה מוכן הוא. אמר רב יהודה אמר רב: לא שנו אלא שהוסק מערב יום טוב, אבל הוסק ביום טוב - אסור. ואם ראוי לצלות בו ביצה - מותר.

שש"כ טז הערה קי

ומהגרש"ז אויערבך שליט"א שמעתי, **דהרי ידוע שהשלג נעשה רק סמוך לירידת הגשם על האדמה ולא לפני כן**, ונמצא שלא היה כלל מאתמול, ואפ"ה מבואר דאין זה חשוב נולד.

שש"כ י"ד

טוב להימנע מלתת מים לתוך תא ההקפאה של המקרר החשמלי על מנת להופכם לקוביות קרח אלא אם כן יש צורך גדול בכך.

ערוך השולחן או"ח שח:ו

ודבר ידוע שבכל מס' שבת נחלקו ר' יהודה ור"ש במוקצה ונולד דר"י אסור ור"ש מתיר ואיפסקא הלכתא כר"ש ולדעת... רוב הפוסקים גם בנולד קי"ל כר"ש ולכן לא הזכיר הרמב"ם **איסור נולד כלל בשבת**... אלא שרבינו תם היה מחלק לומר שאין הלכה כר"ש אלא במוקצה אבל בנולד הלכה כר"י עכ"ל וכל רבותינו אין סוברין כן ולכן תראה שהטור וש"ע בסימנים אלו מן ס' זה עד ס' ש"ג שמדברים מענייני מוקצות לא הזכירו נולד כלל ועוד תראה שבס' ש"כ כתבו דיני סחיטת פירות והאיסור מגזירה שמא ישחוט ע"ש ולא הזכירו מטעם נולד וכן בריש ס' ש"ב שכתבו ביצה שנולדה בשבת אסור מטעם גזירה דשבת אחר יום טוב ומטעם הכנה כמ"ש שם אבל מטעם נולד לא היה אסור והיינו משום דקיי"ל כר"ש וכדאמרינן בשלהי שבת [קנ"ז]. דבכולי שבת הלכתא כר"ש ומיהו בנולד גמור והיינו דבר חדש שלא היה בעולם כל עיקר מודה ר"ש דאסור וביצה חשבינן ישנה בעולם והיינו שהיתה במעי התרנגולת ועכשיו יצאה לחוץ וכן המשקין שהיו בלועים בפירות:

שולחן ערוך או"ח שח:כ

מותר לומר לאינו יהודי לחלוב בהמתו בשבת משום צער בעלי חיים שהחלב מצערה, **והחלב אסור בו ביום...**

שולחן ערוך או"ח שכב:א

ביצה שנולדה בשבת, אסור אפי' לטלטלה; ואפי' נתערבה באלף, כולן אסורות. ויכול לכוף עליה כלי, שלא תשבר, ובלבד שלא יגע בה.

משנה ברורה ס' שכב

(ג) שלא יגע בה - היינו בהכלי וכ"ש בנגיעה בידיו והטעם דע"י שהיא עגולה היא מתנענעת ממקומה...